Ба Шурои диссертатсионии 6D.KOA-018-и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (734025, ш. Душанбе, кӯч. Буни Ҳисорак)

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Абдусамадзода Сорбон Мақсад дар мавзуи «Ҳолати ҳуқуқии ташкилотҳои тиҷоратии сайёҳӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 5.5.3. – Ҳуқуқи маданӣ; ҳуқуқи соҳибкорӣ; ҳуқуқи оилавӣ; ҳуқуқи байналмилалии хусусӣ

Мубрамияти мавзуи таҳқиқот. Автореферати диссертатсияи Абдусамадзода Сорбон Мақсад ба масъалаи муҳими ҳуқуқии ҳолати ташкилотҳои тиҷоратии сайёҳӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бахшида шудааст. Дар шароити густариши иқтисоди бозорӣ, афзоиши рақобат дар бозори хизматрасониҳои сайёҳӣ ва татбиқи Стратегияи рушди сайёҳӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон то соли 2030, масъалаҳои танзими ҳуқуқии фаъолияти субъектҳои соҳаи сайёҳӣ, аз ҷумла ҳолати ҳуқуқии онҳо, аҳамияти хоса пайдо мекунанд. Муаллиф ба таври возеҳ нишон додааст, ки вуҷуди нуқсонҳо дар қонунгузорӣ, набудани механизмҳои самараноки суғурта ва сертификатсия, инчунин зарурати ҳамоҳангсозии қонунгузории миллӣ бо стандартҳои байналмилалӣ, таҳқиқоти мазкурро ба яке аз самтҳои афзалиятноки илми ҳуқуқи маданӣ ва соҳибкорӣ табдил додааст.

Аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот. Аҳамияти назарявии таҳқиқот дар он зоҳир мешавад, ки муаллиф бори нахуст дар илми ҳуқуқшиносии ватанӣ мафҳуми «ташкилоти тиҷоратии сайёҳӣ»-ро ҳамчун категорияи илмӣ-ҳуқуқӣ муайян ва хусусиятҳои фарқкунандаи онро (хусусияти дугонаи тиҷоратӣ-иҷтимоӣ, масъулияти ҳамоҳангсозии байнисоҳавӣ, вобастагӣ ба захираҳои миллии табиӣ-

фарҳангӣ) асоснок кардааст. Инчунин, ҷудокунии ҳуқуқ ва уҳдадориҳои ин ташкилотҳо ба се гурӯҳи мустақил (умумӣ, махсуси соҳавӣ ва ҳифзи ҳуқуқи сайёҳон) ва таҳлили шартномаи хизматрасонии муздноки сайёҳӣ ҳамчун шартномаи омехта, ба рушди илми ҳуқуқи маданӣ саҳми назаррас мегузорад.

Аҳамияти амалии таҳқиқот дар он аст, ки пешниҳодҳои муаллиф, аз қабили табдил додани Феҳристи давлатӣ ба феҳристи ягонаи электронӣ, ҷорӣ намудани суғуртаи ҳатмии масъулияти туроператорон, таъсиси минтақаҳои махсуси сайёҳӣ бо имтиёзҳои андозӣ ва ҷорӣ намудани визаи электронӣ, метавонанд бевосита дар фаъолияти қонунгузорӣ ва мақомоти иҷроия истифода шаванд.

Дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот. Натиҷаҳои таҳқиқот бо истифода аз методологияи муосири илмӣ, аз ҷумла методҳои таҳлил, синтез, муқоиса, системавӣ, функсионалӣ ва ҳуқуқии муқоисавӣ ба даст оварда шудаанд. Эътимоднокии онҳо тавассути омӯзиши васеи санадҳои меъёрии ҳуқуқии миллӣ ва хориҷӣ (Федератсияи Русия, Қазоқистон, Узбекистон, Туркия, Фаронса, Чин, Ҷопон), амалияи судӣ ва фаъолияти амалии ташкилотҳои сайёҳӣ таъмин карда шудааст.

Нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодгардида. Нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодгардида (8 нукта) аз ҷиҳати илмӣ асоснок буда, ҳам хусусияти назариявӣ доранд (мафҳум, ҳуқуқ ва уҳдадориҳо, таҳлили шартнома) ва ҳам хусусияти амалӣ (пешниҳодҳо оид ба такмили қонунгузорӣ, ҷорӣ намудани суғурта, таъсиси минтақаҳои махсус). Алоҳида қайд кардан бамаврид аст, ки муаллиф дар нуктаи 4 ба таври возеҳ фарқи байни туроператор ва турагентро дар асоси вазифаҳо, масъулиятҳо ва ҳолати ҳуқуқӣ нишон додааст, ки ин барои амалияи ҳуқуқтатбиқкунӣ аҳамияти калон дорад.

Саҳми шахсии довталаби дараҷаи илмӣ. Саҳми шахсии муаллиф дар таҳияи консепсияи таҳқиқот, муайян намудани мақсад, вазифаҳо, объект ва предмети он, ҷамъоварӣ ва таҳлили ҳуҷҷатҳои меъёрӣ,

инчунин дар таҳияи хулосаҳо ва пешниҳодҳои амалӣ ифода ёфтааст. Натиҷаҳои асосии илмии диссертатсия мустақилона ба даст оварда шудаанд.

Эродҳо ва нуқсонҳои баҳсталаб. Бо вуҷуди арзишмандии илмӣ ва амалии таҳқиқот, дар сохтори автореферат ва мазмуни он баъзе эродҳоро зикр кардан мумкин аст:

1. Ҳарчанд муаллиф таҳлили муқоисавиро бо 7 кишвари хориҷӣ анҷом додааст, аммо дар автореферат натиҷаҳои муқоисавӣ дар бораи ҳолати ҳуқуқии ташкилотҳои сайёҳӣ дар кишварҳои ҳамсоя (масалан, Ӯзбекистон, Қазоқистон) бештар умумӣ ва баёнӣ мебошанд. Таҳлили амиқтари механизмҳои ҳуқуқии мушаххас (масалан, тартиби суғурта, андозбандии имтиёзнок, ҳалли баҳсҳо) метавонист ба арзиши илмии кор биафзояд.

2. Муаллиф дар қисми пешниҳодҳо (саҳ. 36-37) зарурати ҷорӣ намудани низоми сертификатсияро зикр мекунад, аммо тавзеҳ намедиҳад, ки оё ин сертификатсия ихтиёрӣ ё ҳатмӣ бояд бошад ва механизми таъсири он ба рушди соҳибкории хурду миёна дар соҳаи сайёҳӣ чӣ гуна хоҳад буд. Дар шароити имрӯзаи Тоҷикистон, ҷорӣ намудани сертификатсияи ҳатмӣ метавонад бори иловагӣ ба соҳибкорон ворид созад. Таҳлили ин ҷанба муфид мебуд.

Хулосаи умумӣ. Бо вуҷуди эродҳои зикршуда, онҳо арзиши назариявӣ ва амалии таҳқиқоти диссертатсиониро коҳиш намедиҳанд. Автореферат пурра мазмуни диссертатсияро инъикос менамояд. Диссертатсияи Абдусамадзода Сорбон Максад дар мавзуи «Ҳолати ҳуқуқии ташкилотҳои тиҷоратии сайёҳӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» ба талаботи Комиссияи аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба диссертатсияҳои номзадӣ ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 5.5.3. – Ҳуқуқи маданӣ; ҳуқуқи соҳибкорӣ; ҳуқуқи оилавӣ; ҳуқуқи байналмилалии хусусӣ мебошад.

Тақриздиҳанда:

Директори Муассисаи давлатии

«Маркази ҳифзи маълумот»

Номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент Каримзода Шараф

«Имзои Каримзода Ш. – ро тасдиқ мекунанд»

Сардори шуъбаи таъминоти ҳуқуқӣ,

кадрҳо ва корҳои махсус Комилова Ш.

Суроға: Ҷумҳурии Тоҷикистон,

ш. Душанбе, кӯчаи Беҳзод 47а

«_15._» ______06.______ 2026